

Thomas Hirschhorn (*1957 v Bernu) je umělec žijící a pracující v Paříži. Mezi jeho nejvýznamnější projekty z posledních let patří *Bataille Monument* (documenta 11, Kassel), *Musée Précaire Albinet* (Laboratoires d'Aubervilliers, 2004) a *Utopia, utopia* (Institute of Contemporary Art, Boston, 2005).

Text *Musée Précaire Albinet* je umělcovým prohlášením ke stejnojmennému projektu realizovanému v r. 2004 ve spolupráci s Laboratoires d'Aubervilliers, veřejnou kulturní organizací z pařížského předměstí, kde Hirschhorn žije a pracuje. Pro tento projekt obecního muzea Hirschhorn vyžádal z Centre Georges Pompidou reprezentativní díla osmi umělců, o nichž se domníval, že svou prací chtějí změnit svět – Marcela Duchampa, Pieta Mondriana, Kazimíra Maleviče, Andyho Warhola, Salvadora Dalího, Le Corbusiera, Josepha Beuyse a Fernanda Légera. Na chod výstavního prostoru, kde byla tato díla vystavena, dohlíželi mladí lidé z řad obyvatel městečka, kteří předtím prošli dvouměsíčním odborným školením v Centre Georges Pompidou.

Poprvé vyšlo v katalogu *Musée Précaire Albinet*, Thomas Hirschhorn a Yvane Chapius (eds.), Paris: Xavier Barral, 2005.

Z francouzštiny přeložil David Kulhánek.

Umělcovo prohlášení k výstavě *24h Foucault*, Palais de Tokyo, Paříž, 2004. Poprvé vyšlo v publikaci *24h Foucault Journal*, Paris: Palais de Tokyo, 2.-3. října 2004.

Z anglického překladu od Claire Bishop (Claire Bishop [ed.], *Participation*, London: Whitechapel and MIT Press, 2006, str. 154–157) přeložil David Kulhánek

Otiskujeme s laskavým svolením autora.

Printed with the kind permission of the author.

Thomas Hirschhorn

Musée Précaire Albinet.

O práci umělce ve veřejném prostoru
a o roli umělce ve veřejném životě

Jsem umělec. Nejsm sociální pracovník. *Musée Précaire Albinet* je umělecké dílo, nikoli sociokulturní projekt. *Musée Précaire Albinet* je výpovědí. Tato výpověď tvrdí, že umění může nabývat opravdové důležitosti a politického významu právě jen jako umění. Je to také výpověď o tom, že umění má nějakou moc právě jen jako umění. Pouze umění nevyklučuje Druhého. Pouze umění má univerzální kapacitu zprostředkovat dialog mezi jedním a Druhým. Mezi divákem a dílem, mezi dílem a divákem. Z těchto důvodů trvám na tom, že *Musée Précaire Albinet* je umělecký projekt. Jakákoli jiná interpretace *Musée Précaire Albinet* by byla zavádějící a zjednodušující. Nelze redukovat umění na sociopolitické pole a není možné omezovat jeho poslání jen na kulturní aktivitu. Umění není kontrolovatelné. Ani *Musée Précaire Albinet* nelze mít pod kontrolou; kdykoli, v kterýkoli okamžik se může kontrole vysmeknout. Když jsem svůj projekt vysvětloval obyvatelům Landy, říkal jsem jim, že *Musée Précaire Albinet* je splněním poslání. Je to neuskutečnitelné poslání, které je založené na souladu, srozumění mezi mnou, umělcem, a městem Albinet, tedy obcí, veřejným prostorem. Chci-li jako umělec realizovat nějakou práci ve veřejném prostoru, musím s ním být v souladu. V galerii, museu, v soukromé sbírce nebo v rámci účasti na nějaké výstavě, nemusím nutně být v souladu. Ale při práci ve veřejném prostoru je takový soulad nezbytný – právě to dělá tento druh práce tak obtížným. Být v souladu znamená být v souladu s neuskutečnitelným posláním. Stále, v každém okamžiku musím zůstat v souladu, protože jen tak, v souladu se svým posláním ve veřejném prostoru, můžu skutečně kooperovat. Musím kooperovat s realitou, abych ji mohl měnit. Není možné realitu měnit, nejsme-li v souladu s ní. Jako umělec, který chce realizovat projekt ve veřejném prostoru, musím nutně být v souladu s realitou. Být v souladu ovšem neznamená schvalovat. Být

v souladu je odvaha k učinění výpovědi, bez sebevysvětlování, sebeobhajování, bez diskusí, argumentů a sdělování. *Musée Précaire Albinet* není předmětem diskuse ani záležitostí nějaké oprávněnosti. *Musée Précaire Albinet* je výpovědí v souladu s prostředím, s celou čtvrtí, jejími obyvateli, a s jeho situací, programem, návštěvníky, aktivitami. *Musée Précaire Albinet* není založené na respektu, ale na lásce. Protože o něčem vypovídat neznamená určitou věc respektovat, ale milovat ji. *Musée Précaire Albinet* chce být průlomem. *Musée Précaire Albinet* chce být konkrétním prohlášením o roli umělce ve veřejném životě. Tento projekt chce být utopickou realizací konkrétní umělecké praxe. *Musée Précaire Albinet* v sobě nese násilí transgrese. Nejsem historik, ani vědec, ani badatel. Jsem Válečník. Já sám musím v každém okamžiku bojovat proti ideologii možného, proti ideologii toho, co je povolené. Musím bojovat proti logice kulturního. Musím bojovat proti ideologii čistého svědomí a proti teoretické ideologii politicky korektního. Sám si musím neustále dodávat odvahy, abych zvolil správné rozhodnutí, abych zůstal svobodný a udržel výpověď *Musée Précaire Albinet*. *Musée Précaire Albinet* je projekt, který nechce nic vylepšovat, zmírňovat a přinášet klid. Tímto projektem se odvažuji dotknout něčeho, čeho se dotknout ani nelze – Druhého. Chci navázat dialog s Druhým, aniž bych ho neutralizoval. *Musée Précaire Albinet* nepracuje pro spravedlnost ani pro demokracii. *Musée Précaire Albinet* nechce předvádět, co je „možné“. Svoboda umělce a autonomie umění nejsou poplatné žádné příčině. Jestliže je někde předepsáno, proč má umělec pracovat, pak tato jeho práce není uměním. *Musée Précaire Albinet* je projekt v reálném přetížení, v reálné nadsázce. Jedině skrze krajnosti a alogismus může být tento projekt výpovědí, každý den znovu, ještě náročnější pro příjemce i pro toho, kdo ji vyslovuje. V každém okamžiku musí tento projekt vypovídat o svém *raison d'être*. Musí stále bránit svou autonomii uměleckého díla. Permanentně musí být *Musée Précaire Albinet* znovu konstruováno, obnovováno v mé hlavě i v hlavách uživatelů, místních obyvatel. *Musée Précaire Albinet* je komplexní projekt, plný protikladů, obtížnosti, ale také krásy. Tyto krátké chvíle konfrontace, výjimečné a nespektakulární, může umění navozovat všude, pro každého a kdykoli. Nikdy bych nemohl říct, že *Musée Précaire Albinet* je úspěch, ale nikdy bych také nemohl říct, že je to prohra.

15. května 2004